

ברכה והצלחה

רם בן שמעון
אמיתי הי"ו

מרכז רוחני ות"ת "נצ"ח זכריה"

נשמות חללי צה"ל
זכריה

ברכה והצלחה

דקלה בת איתן
והרץ הנולד
ינון בן אבשלום
ולכל מש' נגר הי"ו

כי תשא
כ' אדר ה'תשע"ז 18/03/17 (למניינם)

גיליון מס' 0880

להצלחת

אברהם צפירה
ומש' הי"ו

"במסילות החיים"

מדינו ורבינו הרב"ג עתניאל שרעבי שליט"א

מקום נכבש
מקור הדבש

להצלחת

רות ב"ר אברהם
הגרי שתחי'

היכן מחפשים? החיפוש הכי מתאים, כל דבר למינו. כאשר צריכים לראות הוראות למכונת כביסה, אי אפשר לעיין בהוראות של תנור אפיה, כי כל אחד הוא שונה. וכמה שתחפש לא תמצא. עליך לפנות להוראות של מכונת הכביסה. וכן בכל מוצר, וכן בכל ענין כל דבר לגופו, בענין כזה חשוב שנקרא "חיים", בודקים במקומות המתאימים. הנה בדקנו, ומצאנו מדרש רבה (שמות פרשה מ', א') וז"ל: וידבר ה'... ראה קראתי בשם בצלאל, כך פתח רבי תנחומא בר אבא, "אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה" (איוב כח') צפה הקב"ה (בבריאת העולם) וראה שישראל מקבלין את התורה, שאילולא כן, לא ברא העולם. שנאמר, "אז ראה ויספרה" ומה כתיב אחריו? "ויאמר לאדם הן יפות ה' היא חכמה" ואין "אדם" אלא ישראל. שנאמר: "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם" (יחזקאל לד') "אז ראה ויספרה" - בסיני. "הכינה" באהל מועד. "וגם חקרה" - בערבות מואב. "באלה הדברים". עכ"ל דברי המדרש מלמד אותנו והיכן נמצא ספר ההוראות ועד כמה הוא חיוני.

מהו ספר ההוראות? ספר ההוראות מקיף כל פרט עד כדי כך, שאפילו הקב"ה מלך מלכי המלכים, התבונן בספר הזה ובנה את עולמו עם כל המהלכים. כמו שאמרו חז"ל הקדושים, "אסתכל באורייתא וברא עלמא". הביט בתורה וברא את העולם. זה מבהיל, המלך הבורא, שברא הכל, הוא צריך את התורה כדי לברוא עולם? הרי הוא במאמרו ברא שחקים ועשה הכל יש מאין. ובכל זאת פועל רק לפי ספר ההוראות? זה מלמד אותנו מאוד, שאם החכם שמעניק חכמה לכל העולם כולו, נזקק לספר, אז מי אנחנו? חייבים לחזר אחרי ספר ההוראות. אם הבעיה נראית גדולה, חפש את המעלה. ואם כל כך מציקה "הצרה", חפש את "הצרה", ואפילו אם נראית "בהר", אל תיבהל, הכל לטובתך. תתבונן, תועיל לעצמך ולכל הסביבה. אם המלך, ק"ו אנחנו. וטובתנו בידינו. וכדי להחזיק את עולמנו, עלינו להשקיע בתורתנו, מקור חזק לכל הקורות אותנו, וכשהיצר נכבש, שם נטעם את הדבש.

שבת שלום ומנוח

מתוך מכלול גדול של בעיות בסוגי סוגיות, צריך לחפש את הדבר הטוב והמועיל, ואפילו אם היה דבר אחד, היה למועיל כמו נר דולק בחדר חשוך, שאורו דוחה הרבה מאוד מן החושך. כל מי שנמצא בסימן שאלה, או חלילה באובדן דרך, בוודאי מגייס כל מחשבה או עצה. לחזור למסלול הנכון. כי מאוד לא נעים, לחיות בבית משוגעים. כינה שלא מצאה מנוח לכף רגלה. ההרגשה הזו מלווה כמעט כל אדם בר דעת שנמצא במבוכ חיים. אין דבר מובן מאליו. ובמיוחד כאשר תוכפים את האדם כל מיני הפתעות אשר לא חלם עליהם. חדשים לבקרים, ביום אחד ביום בהיר, מסכת חיים יכולה להשתנות. רק אם הוא מבין שהחיים הללו מלאי הפתעות, והן נכונות לכל אדם. נמצאות בקרן זווית, ומחכות הן לשליחותן. ככה זה לכל פרט יש תפקיד בעולם, וכולם נמצאים תחת אותה "מטריה", עני ועשיר, חכם והיפוכו, מכל זן ומכל מוצא. אין לאף אחד חסיונות, כולם נמצאים בסיכון גבוה. ההבדל הוא רק מי חש בזה, ומי שדוחק את זה.

מה לחפש? ידע האדם, שאפילו "בצרה" הכי גדולה שפוקדת אותו, יש שם בתוכה הרבה "דבש", הרבה "מתניקות" הרבה "חסד" ועוד. ויש רק לחפש אותה. ואם נדייק יותר, אותה "צרה" רק "צרה" להתבוננות המבטיחה תוצאות יותר טובות בדרך כלל. "צרה" אותיות "צרה" כי מה שנראה לך "כבה" גבוה, עם מבט גבוה יותר תראה יותר טוב ותצמצם את גודל הבעיה, "צרה", צמצם הר. ממקום שתוכל לראות יותר טוב. תרגיש גם יותר טוב. זה תלוי רק בך ובהתבוננות שלך. ובאמת רק בדרך כזו אדם יוכל לחיות יותר טוב. וזה גם מה שנדרש ממנו. למקטן ועד גדול עוברים את אותם חוויות, רק מי מרגיש יותר ומי מרגיש פחות, כי כולם ממש פעם באנחות, והיותו בשמחות. ויהי רצון בכל השלוחות. הנחת והשלחה תהיינה בטוחות. אבל זהו היוצא פועל מן החיפוש, התבוננות מעמיקה, שהם מקור היניקה. אלא שיש כאלה במקום לחפש, בוחרים דוקא להתחפש, כל חייהם הצגה, וליבם מלא תוגה. מראים עצמם בפרח בערוגה, ולא מחפשים את המשוגה.

ילכו מחיל אל חיל
קמחא דפסחא
אל תעמוד מנגד
חסד - תריס בפני הפורענות
מצרכים וכסף להעביר לנצ"ח זכריה
טל': 08-9437733

חדש בנצ"ח זכריה!
הסעה במחיר גמ"ח
לכל מוקדם בארץ ברכב
מפואר 16/8 מקומות
כדאי משתלם!
נצ"ח זכריה
08-9437733

בזויות ותפילין!
זה לא משחק ילדים!
בודקים וקונים
רק אצל המומחים ביותר:
דירה חדשה? בראות? שלום בית?
פרנסה? ילדים? - לא מהמרים!
הכנס כבר עכשיו!
המכון פתוח בימים א-ה 9:00 - 13:00
אחה"צ ימים א-ב, ד-ה 6:00 - 7:00
טל' 08-9437733
מעון: רח' אבוהצירא 4 יבנה

אור חדש על יבנה תאיר
וונה מלו במהרה לאח
הסנגור הטוב ביותר
ישבת "נתן תורה" דיבנה
הישיבה היחידה ביבנה
היה שותף/ה בהקמתה
הרס/י תרומתך
רח' אבוהצירא 4 יבנה 08-933246

היולת הצדיקים
כא' אדר - ר' יצחק אלחנן מקובנא ע"ה
כב' אדר - ר' יחיאל מיכל הלוי עפשטיין ע"ה
כג' אדר - ר' יאשיהו פינטו ע"ה
כד' אדר - ר' שלמון חוגי עבודי ע"ה
כה' אדר - ר' אברהם גרשון מקיטוב ע"ה
כו' אדר - ר' שלמה אלישיב ע"ה
כז' אדר - ר' חיים סינוואני ע"ה
זמני כניסה ויציאת שבת
כניסת שבת: ירושלים: 17:34 תל אביב: 17:31 באר שבע: 17:33 חיפה: 17:32
יציאת שבת: ירושלים: 18:25 תל אביב: 18:23 באר שבע: 18:24 חיפה: 18:24
מפטירין: "ויהי דבר" (יחזקאל לו)

ברכה והצלחה
ירון בן זהבה
אהרון בן מרים
זהבה בת אילנה
אילנה בת קפי
אליעד בן זהבה
ספיר בן זהבה
מרים בת אסתר
אליעזר בן מרים
יורם בן לאה
שירה ועדן בנות ציפורה
אבשלום בן מרים
יוסף ויהודית ערגי
נוכבה בת סעדה
אבי בן לאה
אלישיב בן גליה
אדל נריה נחמן בני מירה
מירה בת שושנה
אילן בן עליזה
יחיאל בן ארן
שלמה עמרמי בן ברכה
לימור צברי בת כוכבה
לאה בת חנה

לעילוי נשמת
אליס בת נחמה נקש ע"ה
זכריה ב"ר חיים הגרי הלוי ז"ל
בתיה ב"ר יעיש הגרי ע"ה
אברהם בן חיים גיאת ז"ל
אהרון בן אברהם גיאת ז"ל
נעמי שרה בת יעיש כהן ע"ה
חנה בשה בת מארי יוסף ע"ה
דנוך שמעה בת יהודה ע"ה
יואל (זכריה) בן חספה בדיחי ז"ל
יעקב בן אשתו פרדו ז"ל
מארי יחיאל הגרי בן יוסף ז"ל
אברהם גד בן יונה חזון ז"ל
אברהם בן חיים הגרי ז"ל
חנה ב"ר סאלם גוזי ע"ה
מרים מזל ב"ר סאלם גוזי ע"ה
יפה בת רבקה ראשון ע"ה
נתנאל בן רבי חיים בג' אנג' ז"ל
אליעזר בן שרה נתני ז"ל
מרים בת תאני ע"ה

השבת פרשת "**כי תשא**" (התש"ע) היא "**שבת פרה**". ומוציאים שני ספרי תורה בראשון קוראים פרשת השבוע ובשני קוראים בפרשת "**חוקת**" כפי שמופיע בכ"מ - מראשית הפרשה ועד "**והנפש הנוגעת תטמא עד הערב**". ומפטירים ביחזקאל פרק ל"ו - ויהי דבר ה'... בן אדם בית ישראל יושבים על אדמתם...עד "**אני ה' דברתי ועשיתי**". ויש להקפיד בקריאתה, ורצוי שיהיה גדול, ויתכוון להוציא את כולם ידי חובה כמו בשבת זכור, כי יש מן הפוסקים שסוברים שקריאת "פרשת פרה" מן התורה ויש לחוש להם, ע"כ.

ראיתי לנכון כבר בשבת זו להתחיל בהלכות הפסח משום שההלכות מרובות, וכבר כתב מרן בסי' תכ"ט באו"ח שואלין (ודורשין) בהלכות הפסח קודם לפסח שלושים יום, והוא גמ' במסכת פסחים דף ו' ע"א ומשה רבינו תיקן להם לישראל שיהיו דורשים בהלכות פסח בפסח וכו'. ויש מן הדברים אם אדם לא יקדיש להם עתה קודם הפסח, עלול להגיע לידי קלקול בפסח, ושוב לא יוכל לתקן ולכן נהגו בקהילותינו ללמוד. בהלכות הפסח בכל יום אחר תפילת מנחה וערבית, או בשבת קודם תפילת המנחה, ויושבים אנשים יראי שמים ללבן את הסוגיות היטב לקראת הפסח ויש להשריש ענין יקר זה גם לדור הזה וכך נתרחק מן המכשול והעוון. וכמובן מי שאי אפשר לו בזמנים אלו, יקדיש זמן להיות שותף בשיעורי תורה, ובהם "**הלכות**", כדי שיוכל להבין ולהשכיל בזה. ולא יאמר אדם, הרי זה חוזר על עצמו. ובכל שנה אני שומע את הדברים האלה. כי אין בית המדרש ללא חידוש. ויתרה מזו, כולנו יודעים שהשכחה, היא נחלת הכלל, ועלינו לשנן כדי לדעת ולזכור. ואפילו תלמידי חכמים יושבים וחוזרים ומשננים, וכל אחד יעשה קל וחומר לעצמו. והנה באתי להזכיר מספר נקודות בקצרה על קצה המזלג.

א.כל אחד יתכנן את צעדיו. וכאשר הוא עורך קניות החל מעתה, יחשוב על חג הפסח ואל יעשה קניה - כמו קניית "סוף עונה". אלא יקנה את מה שצריך, ואל יסמוך על "מכירת חמץ", כי **המטרה** להגיע לחג הפסח, **שלא ישאר שום חמץ**, ואין זו מלאכה קשה, אלא ענין של רצון ותשומת לב. ושונה הדבר לגבי בעלי עסק, או בתי חרושת למזון, ואפילו כשמחזיקים חמץ גמור, מאשר בן אדם פרטי, שהנדרש בעבורו הוא מזערי. ובמיוחד יש לתת את הדעת בעת הקניות, להסתכל על כל דבר וכשרותו, וכן הכשרות לפסח, בצורה ברורה, ולא יאמר זה המדף של פסח, ולכן לא צריך לבדוק, וכן בעל החנות ירא שמים, וכדו', ולכן לא צריך לבדוק, אני סומך עליו, אלא מצוה בו יותר מבשלוחו - יתבונן הוא בעצמו. על כל פרט, ומן הספק, הרחק.

ב.בכל ענין ההכשרות לפסח במיוחד, ישאל אדם בעוד מועד, כמו לגבי כלים שאין לו אפשרות

להגעילם בפסח, וכמו מכשירים שהם עיקר כגון, שיש, תנור, מקרר, מקפיא, מקרנול, טוסטר, וכדומה. וכמה

עוד דבר שעלול להיות יותר מסובך מבחינת ההלכה, קודם, **ישאל**, "**יעשה שאלת חכם**". בכך יוכל לצמצם הרבה את הבעיות ההלכתיות. וכמה חשוב לשנן הלכות אלו, ולא יסתמך על זכרונו. ואפילו אם נראה לו פשוט ישנן היטב.

בכל מקרה של בעיה יש להפנות את השאלות לרב מורה הוראות, ולא לכל מי שיראה יוכל לשאול אלא "עשה לך רב". וכך "**יסתלק מן הספק**" וכמה טוב וחשוב שיש לו לאדם כלים המיוחדים רק לפסח, וזה פותר בעיות.

ג.כתב מרן בשו"ע או"ח סי' תכ"ט, חודש ניסן אין מספידין בו, ואין נופלים על פניהם ואין מתענין בו, והבכורות מתענין בערב פסח, או שעושים סיום מסכת ונפטרים מן הצום. ובמיוחד היום שחולשה ירדה לעולם והצום קשה, ועלול לפגוע בשמחת החג כי צריך להתמודד עם חולשה, וכאב ראש, וכדו' ולכן גם ההמלצה היא כזו, שישתתף בסיום מסכת וכדו'. וכל זה רק למי שמשתתף בפועל בסיום המסכת, אך מי שממשיך לישון, ושולח את האמא לביהכ"ס להביא לו עוגיות משל סעודת הסיום אין זה כלום, והוא צריך להתענות.

ד. בענין אמירת "צדקתך" - במנחת שבת, כתב בכף החיים בסי' תכ"ט ס"ק כ"ד "**ונקייט כלל דין בידך, דציזוק הדין, וצדקתך, וכו' שום חם**" עי"ש. אך אצל קהל עדתינו כך נוהגים השאמי, ושרעב, **אבל** הבלדי, אומרים בחודש ניסן "צדקתך" במנחת שבת, ורק ביום שאומרים בו הלל אין אומרים בו, צדקתך".

ה.בענין "**הזכרת נשמות**" - השאמי והבלדי נהגו להזכיר נשמות, ובשרעב' - לא נהגו להזכיר נשמות ועי' שם בכף החיים, אותו דין הוא לגבי שבת "הכרזה" (שבת מברכין) יש חילוק בין השאמי והבלדי - לשרעב'.

ו."**פרשת הנשיאים**" בכל יום - מנהג טוב הוא וכך נהגו בשרעב' וחלקים מעטים אך השאמי והבלדי לא נהגו לקרותה. ומכל מקום יש בה סודות עמוקים. ועי' בשל"ה הקדוש בענין הזה - שהוא יסודו, ובאר היטב, ומשנה ברורה, וכף החיים, או"ח סי' תכ"ט. ומי שיכול לקרותה תבוא עליו הברכה. והקורא - לא עובר משום "**בל תוסיף**".

ז."**קמחא דפסחא**" - ראוי לכל אדם שלא יעלים עיניו בשעה כל כך חיונית, מלתמוך ביד מי שאין ידו משגת להיערך לחג. וכל אחד כפי יכולתו ואשרי היודע לעמוד לפני בשעת דוחקו. ויש מאד להיזהר מלהעדיף מישהו בענין זה, מלבד עניי ביתך שהם קרובים וכו'.

והמסייע והמסתייע יבורכו מפי עליון.

שבת שלום ומבורך

ברכה והצלחה

אוריאל בן נרקיס
משיח הי"ו

הנותן – לעצמו נותן

זה **יתנו** וגו' רז"ל אמרו (תנחומא תשא ט) לקח הקב"ה כמין מטבע של אש מתחת כסא הכבוד והראהו למשה וקשה והלא יותר תהיה נשגת הידיעה באמירה כשיאמר לו המשקל בפירוש ממה שיכיר בתבנית אש, כי השערת שיעור הדמות לא תחקק בציור לשער אליה אלא בסמיכות ונראה בהעיר למה נתרצה ה' במחצית השקל לבד, ולפחות היה לו לומר שקל שלם, גם למה יצו ה' לבל יוסיף העשירי ולבל יגרע העני ממחצית השקל ולתת טעם לבי הערות נטכויין ה' ואמר לו זה יתנו, דע כי אין עיקר הענין הוא הנגלה אלא הנסתר שזה בא בדמיונו, וכבר כתבנו בכמה מקומות כי שכנינו יתברך שהיא בחינת כסא כבודו יתברך על ידי מעשה בני ישראל יסובבו הפרדתם, והוא אומרו (ישעיה נ א) **ובפשעיכם שלַחָה אמכם**, גם אומרו (משלי טז כח) **ונרגן מפריד אלוף**, ועל ידי מעשה העגל שהוא כנגד כל התורה כולה יסובבו הפרדת השכינה בשרשי בחינת כל נשמות ישראל, לזה צוה ה' שיתנו מחצית השקל שהוא סימן למה שהפרידו הם במעשיהם לשוב ליחדם יחד, ולהכרת הדבר הראהו כמין מטבע של אש מתחת כסא כבודו, כי שם בחינת שורשי נשמות בני ישראל, ואמר לו זה יתנו פירוש יחזור לתת עוד מחצית השקל שהפריד, והוא זה יסוד וסוד הדבר, ולזה יכוין כל נותן ורחמנא לבא בעי (זוהר ח"ג רפה) לכוין אל המכוון ליחד הנפרד והנחלק, ולזה גמר אומר **את תרומת ה'**, והוא מה שרמזנו במחצית השקל כי מתכנית בחינה זו בשם תרומת ה':

זירוג הגרן

שמעון שלומי
בן **יעקב הי"ו**

ומעתה אם ירבה העשיר הנה הוא מפסיד הכוונה שהיא העיקר לזה צוה ואמר **העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט, והטעם לתת את תרומת ה'** כזכור, שאם ירבה או ימעיט אין רישום תרומת ה' ניכר, ולטעם זה הקדים הכתוב זכרון השיעור, ואחר כך זכרון הנתינה, שהיה לו להקדים זכרון הנתינה ואחר כך שיעורה אלא שנתכוין לתת טעם הקצבה, למה קצב מחצית השקל, ואמר לתת וגו' כמו שפירשנו ואולי כי רמז גם כן שאין הקצבה שוה אלא בבחינת הקצבה, אבל בבחינת הכוונה מן הנמנע כי ישויו כל ישראל בכוונת הלב שכל אחד כפי בחינת חיבתו בקונו יעשה הדבר בחשק גדול והבן, ולזה סמך מצות ההשוואה לא ירבה העשיר ולא ימעיט העני ממחצית השקל, אבל בבחינת הנתינה (הכוונה) אין מציאות להשוות הלבבות. (מתוך אור החיים)

והנה לנו זכות גדולה במעלת הנתינה כי **ונתנו** אפשר לקוראו משני הקצוות היינו, שהתורם, לעצמו הוא תורם. בבחינת איש קדשיו לו יהיו, שגורם בכך טובה לעצמו ומחבר עצמו לכל ישראל. **והנה לנו הזדמנות נדירה הקמת ישיבה היחידה "כתר תורה" דיבנה מי הוא אשר שומע הדבר ולא ממהו להרתם ולהחלץ חושים לעזרת השם בגיבורים, ושכרו בא יבוא מהרה אכי"ר.**

שבת שלום ומבורך!
הרב מתתיהו הגרי הלוי
ראש מוסדות נצ"ח זכריה
וישיבת "כתר תורה" דיבנה

כמה כואב!!!

צדיק אחד כיתת את רגליו בין ערים וכפרים לצורך הרגשת גלות. באחד הימים הגיע לכפר של גויים ומה רבה הייתה פליאתו עת שראה על בית אחד מוזהר ישנה. שמח האיש בלבו כעת יוכל לשבות בכפר בחברת יחזי ומי ידע אולי גם אוכל כשר, הוא נקש בעדינות על הדלת ושאל בעדינות האם דיירי הבית יהודים: כן. השיב האיש שפתח את הדלת, אם כי לא ניכר על פניו ששומר תורה ומצוות הוא. בכל מקרה שמח הצדיק על האפשרות להיות במחיצת יחודי. בין הדברים שאל האורח את בעל הבית: אמור לי בבקשה, זהו כפר של גויים מה לך כאן? השיב המארח: ראה אני מאוד מכבד את היהדות אבל... לא מסתדר לי כל כך עם כל המצוות שיש בתורה לכן עובתי את הכפר הסמוך וכבר 30 שנה אני מתגורר כאן. לאחר כמה דקות בקש הרב ספר ללמוד בו. המארח הסביר לו שהוא יהודי פשוט ואין לו ספר, הרב שאל אולי חומשי? וגם זה לא היה. לפתע הבחין הרב בסידור גדול וישן הוא קם ופתח אותו וגילה חידושים יפים הכתובים בכתב יד. עד מהרה התברר שסידור זה שייך לסבא של בעל הבית אשר לא הבין איזה אוצר בלום טמון בין דפי הסידור. כשרצה הצדיק להיפרד חשקה נפשו בסידור היקר ופירושו הנפלאים, למרות שחסרו ממנו כמה דפים בתחילתו. הוא ביקש ממארחו להחליף את הסידור הגדול בסידור תפילה קטן שנשא עימו אך שלם הוא. צחק המארח והתריס כנגדו: וכי חושב אתה שטיפש הנני? סידור כזה קטן בעד סידור גדול שכזה?! וכי מה זה חשוב הגודל! תמה הרב. צחק האיש ואמר: בדפי הסידור הזה אני עטף את הדגים שאני מביא מהשוק וזהי הסיבה שחסרים בו דפים, בסידור שלך בקושי אוכל לעטוף בו סרדינים כמה כואב!!! לאן אפשר להתדרדר בחברה רעה

פעם אחת בא לר' חיים מוואלוז'ין השליח הממונה מטעם הישיבה לאסוף תרומות וסיפר לו כי גביר פלוני שהיה תורם לישיבה כל שנה סכום נכבד ביד רחבה, מסרב לפתע לתרום ואינו מוכן לתת יותר. נסע ר' חיים אל הגביר ושאלו: מדוע אינך תורם עוד לשיבתנו? השיב הגביר, בכל שנה הייתי תורם לישיבה כסף בשמחה, ביודעי כי אני מסייע לבחורים העניים לשקוד על לימודם. אולם לאחרונה, בא השליח בכרכרה הרתומה לסוסים אבירים. חשבתי לעצמי, הרי כרכרה זו נרכשה מכספי תרומות ואולי אף מכספי שלי, לתרום כסף כדי לקנות סוסים אינני מוכן! שמע נא השיב ר' חיים בפרשתנו כתוב: "ואמלא אותו רוח אלוקים בחכמה בתבונה ובדעת לחשב מחשבות לעשות בזהב ובכסף ובנחושת", איזה חכמה היא לחשוב חשבונות? אלא גם כאשר אספו כסף לבניית המשכן, היו נדבנים שתרמו כסף בכל ליבם, והיו שתרמו באי רצון ובלית ברירה. חכמתו של בצלאל היתה שידע להבחין איזה תרומה ניתנה ברצון ואיזו ניתנה מתוך כפייה. ואמנם מכסף זה שניתן מרצון היה עושה את כלי הקודש החשובים, ומתתרומות שניתנו בחוסר רצון עשה בצלאל את הדברים החשובים פחות. כך גם בתרומות לישיבה, סיים הרב. תרומה הניתנת ברצון משמשת להחזקת הבחורים העניים כדי שישקוד על תלמודם ומהתתרומות שניתנות לישיבה בלב כבד אנו קונים סוסים.

שבת שלום ומבורך!